

Client
Ministerie van BZK
Rijksvastgoedbedrijf
Rijkdienst
Caribisch
Nederland

Project type
architectuur

Functions
onderwijs, publieke
gebouwen

1,500 m²

Project status
opgeleverd

Period
2016 - 2018

Location
Kaya Amsterdam,
Kralendijk, Bonaire
Nederlandse
Antillen

image

Liseo Boneriano, Scholengemeensc Bonaire

Het Liseo Boneriano op het Caraïbische eiland Bonaire is een middelbare school voor MAVO, HAVO en VWO. Een deel van de school was ondergebracht in een complex aan de Kaya Amsterdam in Kralendijk. Het aantal leerlingen is de laatste jaren flink toegenomen, waardoor behoefte ontstond aan uitbreiding op deze locatie. Het team, bestaand uit atelier PRO en Jacobs architecten, ontwierp een tweetal nieuwe vleugels, zodat nu zowel de onderbouw als bovenbouw hier les kunnen krijgen.

De belangrijkste insteek bij de toevoeging van de nieuwbouw was om een elegant samenhangend ensemble te creëren, waarbij we veel aandacht hebben besteed aan de buitenruimte tussen de verschillende vleugels; dit is een publiek gebied geworden, met een belangrijke rol voor ontmoeting en een nieuw toegevoegde onderwijsfunctie. Via voorbeelden uit de vernacular architecture van Bonaire is ingespeeld op de lokale klimaatomstandigheden.

Eenheid in het gebouwensemble

Voor de nieuwe vleugels kozen we voor de kloeke en basale vormtaal van de oorspronkelijke school, die we verrijkten met lokale architectuurdetails en kleuren. Zo ontstond er samenhang: bestaand en nieuw vloeien samen tot één geheel - in lijn met de doelstelling één identiteit te creëren voor de drie schooltypen.

Design team
projectarchitect
Dorte Kristensen,
Constanze Knüpling

projectleider
Constanze Knüpling

projectmedewerkers
André van Veen, Felix Timmermans,
Janina Stemler,
Jannetta Roozendaal

Project team
samenwerkend architect
Jacobs Architecten, Bonaire

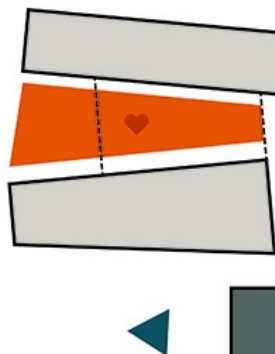
constructeur
Swinn, Gouda

installatieadviseur
J.van Toorenborg bv

kostendeskundige
Jacobs Architecten, Bonaire

fotografie
Marcel van der Hoek, Apix
Photography Bonaire

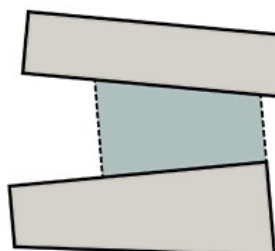
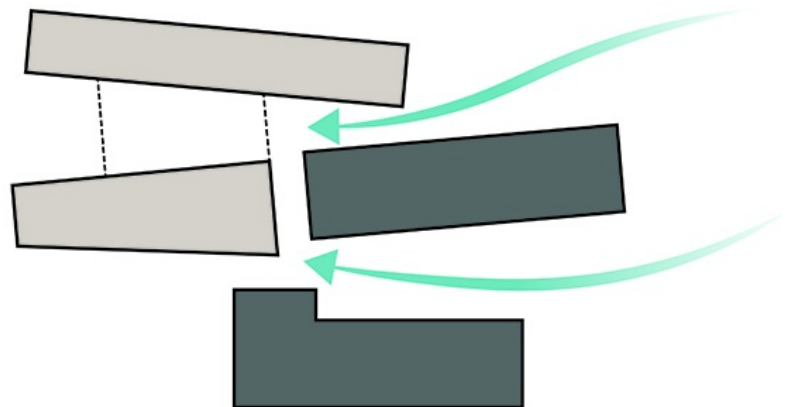
projectmanagement
namens opdrachtgever:
Rijksvastgoedbedrijf

De nieuwe vleugels zijn - net zoals het bestaande schoolcomplex - ontworpen als twee langwerpige blokken. Deze zijn oost-west op de wind georiënteerd, één vleugel in het verlengde van een bestaand bouwdeel, de andere parallel daaraan. De ruimte tussen de nieuwe vleugels is overdekt, met oog op de schaduw en als bescherming tegen hevige regens. Aan de binnengevels bevinden zich, in lijn met de al aanwezige gebouwen, galerijen. De nieuwe vleugels krijgen een kleine verdraaiing mee, zodat in de taps toelopende binnenruimtes een perspectiefwerking ontstaat: naar één kant toe lijkt de ruimte korter, terwijl deze naar de andere kant toe langer lijkt.

Houd zon buiten, laat wind binnen

Bij het ontwerp van de nieuwbouw is rekening gehouden met lokale klimaatelementen en gekeken naar lokale voorbeelden. Typerend voor de architectuur van Bonaire zijn de royale overdekte buitenruimtes en overstekken, die schaduw werpen op de gevel en de ruimte buiten. Ook kenmerkend zijn de geprononceerde raamkaders met diepe neggen om zonnestralen te weren, en het open Bonairiaanse metselwerk waar de wind vrijelijk doorheen kan blazen, maar dat de zon buiten houdt.

Aula en schoolplein in de buitenlucht

In de Caraïben is het gebruikelijk om de verkeerscirculatierruimtes in de buitenlucht te situeren. De centrale aula en het schoolplein zijn samengetrokken tot één overdekte ruimte, buiten tussen de verschillende vleugels van de school, in de schaduw van de overkapping en gekoeld door de zeewind. Hier kunnen leerlingen en personeel buiten werken; informeel ontmoeten krijgt letterlijk een eigen en specifiek Caraïbische sfeer. Zo is in het overdekte terrein tussen de gebouwen een nieuwe publiekruimte ontstaan, een interactiezone waar leerlingen en docenten elkaar in een andere sfeer ontmoeten, informeel en buiten de klas.

Couleur locale

Tevens haalden we inspiratie

ATELIER PRO

uit de kleuren van gebouwen en het landschap op Bonaire, een afwisseling tussen aardse tinten en felle accentkleuren. De nieuwbouw kreeg aan de binnengevels, rond de overdekte buitenruimte, een festijn aan kleuren met warme gele en oranje tinten, aangevuld met koele blauwe accenten; bij de buitengevels overheersen aardetinten, waardoor de samenhang tussen het bestaande gebouw en de nieuwe vleugels werd versterkt. Zo kreeg deze middelbare school een uitgesproken eigenheid: koel en Caraïbisch. Er is een scherp contrast tussen de kleurrijke binnengevels en de kunuku, het kale hete landschap begroeid met ruwe cactussen, aan de buitenzijde van de school. Het gebouw is als een tropische vrucht, ruw en gesloten van buiten en aantrekkelijk en kleurrijk van binnen.

Verbeterde logistiek en sociale veiligheid

Om de logistiek binnen het gebouw en de aansluiting met de buitenwereld te verbeteren is er een nieuwe entree gemaakt, precies tussen het oude en nieuwe deel in. De theorielokalen en het leercentrum zijn in de noordelijk vleugel gesitueerd, de andere schoolonderdelen zijn in het zuidelijke deel in het centrum gesitueerd. Hier bevinden zich ook het docentencluster en de administratie; dit maakt continu toezicht op het totale overkapte schoolplein mogelijk, wat bijdraagt aan de veiligheid. Rond de gebouwen is er ruimte om in de toekomst sportvelden te realiseren. Door de nieuwe logistiek ervaar je de eenheid van het ensemble goed.

Met het Liseo Boneriano is een informele, aantrekkelijke publieke plek ontstaan voor de jeugd van Bonaire, waar leren en ontmoeten gestimuleer